

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000670

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-01-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Райтаровська Наталія Григорівна

2. Nataliia H. Raitarovska

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9747-949X

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Історія та археологія

Дата захисту: 07-02-2024

Спеціальність за освітою: Історія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 35.051.147_ID 3725

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.09.25

Тема дисертації:

1. Військові походи Скьольдунгів у VII-X ст.
2. Military campaigns of Skjöldung (VII-X centuries).

Реферат:

1. У дисертаційній роботі досліджено специфіку військових походів представників династії Скьольдунгів у VII-X ст. З'ясовано: на основі наявних джерел та історіографії комплексно проаналізовано діяльність представників династії Скьольдунгів у Середньовічній Європі; участь данських Скьольдунгів у міжнародній європейській торгівлі; вплив військової тактики вікінгів на розвиток Середньовічної Європи; гіпотези щодо походження літописного Рюрика на основі інформації з нових даних археологічних розкопок; окремі підходи щодо аналізу образу вікінгів в тогочасних джерелах; гіпотезу про локалізацію Руського каганату (підтримано версію про його розташування у Середньому Подніпров'ї з центром у Києві); особливості військових походів Скьольдунгів на різні країни Європи; вікінги відіграли важливу роль у розвитку озброєння в Європі;

утворення Денло у IX ст. стало фундаментом для включення Англії до складу імперії Канута Великого (1016–1035 рр.) Скульдунги, як і вікінги загалом, першочергово були зацікавлені у військових походах; торгівля не була їх основною метою. Це реалізовано виконанням головних завдань дисертаційної роботи: аналіз наукової розробки теми у вітчизняній та світовій історіографії, її джерельна база; основні гіпотези щодо походження літописного Рюрика; проблему локалізації Руського каганату; основні гіпотези щодо походження Аскольда; шляхи становлення основної гілки династії Скульдунгів на данському престолі та налагодження дипломатичних відносин з довколишніми країнами; вплив «морських конунгів» на розвиток європейських країн на прикладі Рагнара Лодброка; походи вікінгів в Англію та утворення Денло; вплив представників династії Скульдунгів на розвиток міжнародної торгівлі; розвиток військового озброєння вікінгів.

2. The thesis examines the specifics of the military campaigns of the Skjoldung dynasty in the 7th-10th centuries. The article reveals the specifics on the basis of obvious facts and historiography, the activities of representatives of the Skjoldung dynasty in Central Europe are comprehensively analyzed; the role of the Danish Skjoldungs in international European trade; the introduction of Western Viking tactics into the development of Central Europe; hypotheses about the origin of the chronicle Rurik, based on information from new data from archaeological researches; the image of the Vikings in medieval sources was analyzed separately; a hypothesis about the localization of the Rus` Khaganate (supported by the version about its location in the Middle Dnipro region with its center in Kyiv); features of the military campaigns of the Skjoldungs in different parts of Europe; the Vikings played an important role in the development of European civilization; creation of Denlo in the 9th century. became the basis for the inclusion of England in the empire of Canute the Great (1016-1035). The Skjoldungs, like the Vikings, actively participated in military campaigns; trading was not their main occupation. This is realized by fulfilling the main tasks of the dissertation: analysis of the scientific development of the topic in Ukrainian and foreign historiography, its main sources; main hypotheses about the origin of the chronicle Rurik; the problem of localization of the Rus` Khaganate; main hypotheses about the origin of Askold; establishment of the Skjoldung dynasty on the Danish throne; establishing diplomatic relations with neighboring countries; the influence of the "sea konungs" on the development of European countries (using the example of Ragnar Lothbrok); Viking campaigns in England and the creation of Denlo; participation of representatives of the Skjoldung dynasty in international trade; development of Viking military tactics and weapons.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Райтаровська Н. Скандинавсько-слов'янські зв'язки у VIII-X ст. (на прикладі політики данських Скульдунгів). Наукові зошити історичного факультету Львівського університету. Збірник наукових праць. Вип. 19-20. Львів, 2018-2019. С. 35-48.
- 2. Райтаровська Н. Західний вектор політики Скульдунгів наприкінці VIII – у першій половині IX ст. (на прикладі Каролінзької імперії). Наукові зошити історичного факультету Львівського університету 2020. Випуск 21. С.147-157.
- 3. Райтаровська Н. Руські землі у міжнародному житті Європи в VIII-Xст. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Історичні науки» / редкол.: В. В. Трофимович (голов. ред.) [та ін.]. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. Вип. 32. С. 120-127.

- 4. Райтаровська Н. Дискусії про походження літописного князя Рюрика. Записки Львівського медієвістичного клубу. Редкол.: Юрій Овсінський (голова), Сергій Козловський та ін. Львів, 2016. С. 60–70.
- 5. Райтаровська Н. Загадка походження Рагнара Лодброка. Феномен Європи: від традиційного до сучасного. Збірник матеріалів всеукраїнської наукової конференції 10–11 листопада 2017 року. Львів, 2017. С. 73–81.
- 6. Райтаровська Н. Дискусії у європейській історіографії щодо походження літописного Рюрика. Записки НТШ. Т. 271. Праці комісії спеціальних (допоміжних) історичних дисциплін. Львів, 2018. С. 525–532.
- 7. Райтаровська Н. Скьольдунги на міжнародній арені у другій половині VIII–IX ст. від битви під Бравелліром до налагодження дипломатичних стосунків із Каролінгами. Дні науки історичного факультету: матеріали XI Міжнародної наукової конференції студентів, аспірантів та молодих учених. Київ, 2018. С. 116–119.
- 8. Райтаровська Н. Українська та зарубіжна історіографія про військово-політичну діяльність Скьольдунгів у Європі. Проблеми війн та військового мистецтва / за ред. Л. В. Войтовича. Львів, 2018. С. 43–51.
- 9. Райтаровська Н. До питання про початок епохи вікінгів в Європі. Шевченківська весна – 2019 : історія : матеріали XVII Міжнародної наукової конференції студентів, аспірантів та молодих учених. Київ, 2019. С. 20–23.
- 10. Райтаровська Н. Спроба реконструкції генеалогії династії Скьольдунгів VII–Xст. *Średniowiecze Polskie i Powszechnie*. Т.14 (2022), S.275–300.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: № 0115U003720

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Овсінський Юрій Володимирович

2. Yurii V. Ovsinskyi

Кваліфікація: к. і. н., доц.

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?user=61RI0TEAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шеломенцев-Терський Святослав Володимирович
2. Sviatoslav V. Shelomentsev-Terskyi

Кваліфікація: д. і. н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0177-8087

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?user=GRzUOTYAAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Филипчук Олександр Михайлович
2. Oleksandr M. Fylypchuk

Кваліфікація: к. і. н.

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5185-1743

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=b35fAcoAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, буд. 2, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Івангородський Костянтин Васильович

2. Kostiantyn V. Ivanhorodskyi

Кваліфікація: д. і. н., доц.

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4052-5253

Додаткова інформація: <https://scholar.google.es/citations?user=dZdyjKoAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125622

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, буд. 81, Черкаси, Черкаський р-н., 18031, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Щодра Ольга Михайлівна

2. Olha M. Schodra

Кваліфікація: к.і.н., доц.

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0551-9392

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=uVotgOcAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Онищук Ярослав Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Онищук Ярослав Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Жак Ольга Володимирівна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна